Üstün Yetenekli Lise Ö?rencileri ?çin Problem Çözmeye Yönelik Alg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üstün Yetenekli Lise Ö?rencileri ?çin Problem Çözmeye Yönelik Alg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32303

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Üstün Yetenekli Lise Ö?rencileri ?çin Problem Çözmeye Yönelik Alg? Ölçe?i, **üstün yetenekli** lise ö?rencilerinin problem çözme süreçlerine yönelik alg?lar?n? ve kendilerini yeterli görme düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Sar?kaya ve Özgöl taraf?ndan geli?tirme çal??mas? sonucunda ortaya konulmu?tur. Yap?lan faktör analizleri neticesinde, toplamda 22 maddeden ve üç ana faktörden olu?an bu yap?, yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik katsay?lar?na sahip oldu?unu kan?tlam??t?r. Ölçek, e?itim psikolojisi ve özel yetenekler e?itimi alanlar?nda, ö?rencilerin bili?sel ve duyu?sal süreçlerini anlamada önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Üstün Yetenekli Ö?renciler, Lise, Problem Çözme, Alg?, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Araçlar.

Yazarlar

?smail Sar?kaya, M. Özgöl

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Türkiye'deki **üstün yetenekli** olarak tan?mlanan lise ö?rencilerinin, karma??k akademik ve günlük ya?am problemlerini ele al?? biçimlerine dair öznel alg?lar?n? ve yakla??mlar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin problem çözme becerilerine yönelik kendilerini nas?l konumland?rd?klar?n? belirleyerek, özel yetenekler e?itiminde müfredat ve rehberlik programlar?n?n bu alg?lar? destekleyici yönde düzenlenmesine katk?da bulunmay? hedeflemektedir.

Ara?t?rmac?lar, standart popülasyonlar için geli?tirilen mevcut ölçeklerin, **üstün yetenekli** ö?rencilerin benzersiz bili?sel ve duyu?sal özelliklerini tam olarak yans?tmayabilece?i varsay?m?ndan hareketle, bu özel hedef kitleye yönelik spesifik bir ölçüm arac? olu?turmay? amaçlam??lard?r.

Yap?sal Özellik

Ölçek, bireyin problem çözme süreçlerine olan inanc?n?, motivasyonunu ve bu süreçlere yakla??m?n? kapsayan bili?sel alg?sal bir yap?y? ölçmektedir. Yap?, ö?rencilerin zorluklarla kar??la?t?klar?nda gösterdikleri tutumu, çözüm yollar?n? arama stratejilerini ve ba?ar?s?zl?k kar??s?ndaki dayan?kl?l?klar?n? de?erlendiren alt boyutlardan olu?maktad?r.

Ölçek, ö?rencilerin problem çözme durumlar?n? tehdit olarak m? yoksa geli?im f?rsat? olarak m?

ARABPSYCHOLOGY.COM

alg?lad?klar?n? ortaya koyarak, alg?sal farkl?l?klar?n akademik ba?ar? ve yarat?c?l?k üzerindeki potansiyel etkilerini incelemeye olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in teorik yap?s?na uygunlu?unu incelemi? ve 22 madde ile üç faktörlü bir yap?n?n toplam varyans?n %42.26's?n? aç?klad???n? göstermi?tir.

Yap?sal modelin örneklem verisine ne kadar uyum sa?lad???n? kesinle?tirmek için uygulanan DFA sonucunda elde edilen uyum indeksleri (fit indices) incelenmi?tir. Bu indeks de?erlerinin, kabul edilebilir veya mükemmel uyum seviyelerinde oldu?u tespit edilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (problem çözmeye yönelik alg?) ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve güçlü bir yap? geçerli?ine sahip oldu?unu ortaya koymaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, iç tutarl?l?k, iki yar? test ve test tekrar test yöntemleri kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. Elde edilen güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in zaman içinde ve farkl? madde gruplar? aras?nda tutarl? ölçümler sa?lad???n? göstermektedir.

?ç Tutarl?l?k (Cronbach Alfa): .83

?ki Yar? Test Güvenirli?i: .82

Test Tekrar Test Güvenirli?i: .83

Tüm bu katsay?lar?n .80 ve üzerinde olmas?, ölçe?in yüksek düzeyde bir iç tutarl?l?k sergiledi?ini ve ölçüm sonuçlar?n?n kararl?l???n?n yeterli oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal temelini belirlemek üzere yürütülen faktör analizleri iki a?amada tamamlanm??t?r. ?lk olarak, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm?? ve bu analiz, ölçe?in 22 maddeden ve üç temel faktörden olu?tu?unu göstermi?tir. Bu üç faktörlü yap?, ölçülmek istenen problem çözmeye yönelik alg? yap?s?n?n farkl? boyutlar?n? temsil etmektedir.

Daha sonra, bu üç faktörlü yap?n?n farkl? bir örneklem grubunda da geçerlili?ini koruyup korumad???n? kontrol etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, modelin teorik beklentilerle mükemmel düzeyde uyumlu oldu?unu göstererek, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü güçlü bir ?ekilde desteklemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i

Format: Yaz?l? Öz Bildirim Ölçe?i

Language Available: Türkçe

Population Group: Lise Ö?rencileri

Age Group: Genç Yeti?kinlik (Lise dönemi)

Population Details: Türkiye'deki üstün yetenekli lise ö?rencileri örneklemi üzerinde geli?tirilmi?tir.

Test Methodology: 5'li Likert Ölçe?i sistemi kullan?lm??t?r:

1 = Hiçbir zaman
2 = Nadiren
3 = Ara s?ra
4 = S?k s?k
5 = Her zaman

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Faktör Analizi, ?ç Tutarl?l?k, Yap? Geçerli?i, Üstün Yetenek.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: ismailsarikaya@bayburt.edu.tr

Correspondence Address: ?smail Sar?kaya (Bayburt Üniversitesi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik bir makale kapsam?nda yay?nlanm??t?r. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar ?smail Sar?kaya ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in geli?tirildi?i ve yay?nland??? y?l **2015**'tir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ustun-yetenekli-lise-ogrencileri-icin-problem-cozmeye-yonelik-algi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Sarikaya, ?. ve Özgöl, M. (2015). Üstün yetenekli lise ö?rencileri için problem çözmeye yönelik alg? ölçe?i. *Üstün Zekâl?lar E?itimi ve Yarat?c?l?k Dergisi, 2*(2), 45-57.

DOI: 10.18200/JGEDC.2015214251

Dergi Ba?lant?s?: jgedc.org

Üstün Yetenekli Lise Ö?rencileri ?çin Problem Çözmeye Yönelik Alg? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam metnine eri?im için yay?mlanan makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM